

อย่างไรก็ดี แม้จะเป็นความผิดอย่างเดียวกันก็อาจแตกต่างกันในลักษณะพฤติการณ์ หรือเหตุผลซึ่งอาจใช้ดุลพินิจวางโทษหนักเบาแตกต่างกันตามควรแก่กรณีได้ โดยนำเหตุบางประการมาประกอบการพิจารณา เช่น

- **ลักษณะของการกระทำผิด** ความผิดอย่างเดียวกัน บางกรณีพฤติการณ์หรือลักษณะแห่งการกระทำผิดเป็นการกระทำด้วยความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะต้องวางโทษหนักอาจถึงไล่ออกจากราชการ แต่บางกรณีพฤติการณ์หรือลักษณะการกระทำผิดไม่ถึงขั้นเป็นความผิดร้ายแรง ซึ่งอาจพิจารณาวางโทษสถานเบาลดหลั่นกันตามสมควรแก่กรณี

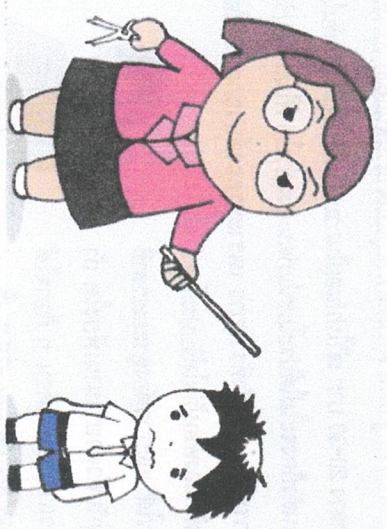
- **ผลแห่งการกระทำผิด** ความผิดอย่างเดียวกัน อาจต้องวางโทษต่างกัน เพราะผลแห่งการกระทำผิดทำให้เกิดความเสียหายมากน้อยต่างกัน

- **คุณความดี** ในความผิดอย่างเดียวกัน ผู้มีประวัติการทำงานดี ไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน อาจได้รับโทษน้อยกว่าผู้ที่เคยทำความผิดมาแล้ว ผู้ที่ผิดในเรื่องเดียวกัน ความที่พยายามแก้ไขบรรเทาผลร้ายอาจได้รับโทษน้อยกว่าผู้ไม่ได้พยายามทำเช่นนั้น เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่บกพร่องควบคุมผู้ต้องหาไม่เต็มที่เป็นเหตุให้ผู้ต้องหาหลบหนี ในรายที่พยายามติดตามจับกุมผู้ต้องหาที่หลบหนีคืนมาได้ ควรจะได้รับโทษน้อยกว่าคนที่ไม่พยายามทำเช่นนั้น

- **การรู้หรือไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด** ถ้าทำไปทั้ง ๆ ที่รู้ว่าผิด ย่อมมีโทษหนักกว่าทำไปเพราะไม่รู้ว่าเป็นผิด

- **เหตุเบี่ยงหลังการกระทำผิด** การกระทำผิดเพราะความจำเป็นบังคับหรือเพราะถูกยิวโทษ อาจได้รับโทษน้อยกว่าผู้ผิดโดยสันดานชั่วร้าย บางทีการกระทำผิดอาจเกิดขึ้นเพราะโรคจิตซึ่งต้องใช้การรักษา มากกว่าการลงโทษ

- **สภาพของผู้กระทำความผิด** ในความผิดอย่างเดียวกัน อาจกำหนดโทษต่างกันตามสภาพของผู้กระทำความผิด ซึ่งอาจต้องพิจารณาโดยคำนึงถึง เพศ อายุ ฐานะ ฐานะการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และสุขภาพ

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหินแดง

งานบริหารงานบุคคล
สำนักงานปลัด

**โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ในองค์กร
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหินแดง
อำเภอฝักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

แนวทางการลงโทษทางวินัยของข้าราชการ

ถ้าท่านอยากเป็นข้าราชการกองทัพเรือต่อไปทั้งละวัน

การกระทำผิดวินัยทหาร ๕ ข้อ

- ก่อให้เกิดความเสียหายในหมู่ละทหาร
- ไม่รักษามารยาท ให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของทหาร
- ไม่รักษาระเบียบการเคารพระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้หน้อย
- ไม่ทำผิดจน ถึงสิ้นหวังของหน้าที่ผู้บังคับบัญชาที่กระทำตามนโยบาย
- ใช้ริบวจากไม่สมควร หรือประพฤติไม่สมควร
- เสพเครื่องของของเมทานเสียกัญยา
- คุยครั้น ทะหัง หรือเล่นต่อหน้าผู้บังคับการ
- คุยซิ่น หลีกเสียง หัวใจละเอียดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน

แนวทางการลงโทษทางวินัย

การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ คือ การพิจารณา วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยในกรณีใด ตาม มาตราใด และควรลงโทษในสถานใด หรือไม่ ลงโทษเป็น การระงับการที่จะต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา โดยสหประชาชาติกำหนดไว้ว่า การพิจารณาความผิด และกำหนดโทษทั้งการระงับ ไม่ได้ทราบข้อเท็จจริงของเรื่องที่จะ กล่าวหาโดยการจะอ้างข้อเท็จจริงจะพิจารณาผิดและกำหนด โทษได้แต่แล้ว ซึ่งนั่นหากเป็นความผิดวินัย ซึ่งมีสิทธิรอพิจารณาผิดที่ ปกติจะชัดเจน จะต้องไปข้อเท็จจริงจากการสืบสวนหรือ สอบสวน หากเป็นความผิดวินัยในการรอพิจารณาผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง อาจได้ข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุด การ สืบสวน การรายงาน หรือการรวบรวมข้อมูลแล้วแต่กรณี

หลักการพิจารณาความผิด

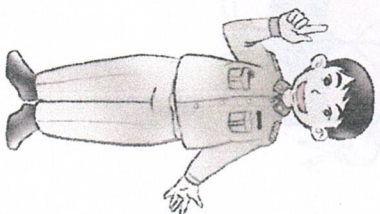
ในการพิจารณาความผิด มีหลักที่ควรคำนึงอยู่ 2 หลัก คือ

(1) หลักนิติธรรม

ได้แก่การพิจารณาตามตัวบท กฎหมาย กล่าวคือ การที่จะถือว่าการกระทำอย่างใดเป็น ความผิดทางวินัยฐานใดนั้น ต้องมีบทกฎหมายบัญญัติว่าการ กระทำเช่นนั้นเป็นความผิดทางวินัย ถ้าไม่มีบทกฎหมายว่าการ กระทำเช่นนั้นเป็นความผิดทางวินัย ก็ไม่ถือเป็นการกระทำผิด วินัย ทั้งนี้ การที่จะถือว่าการกระทำอย่างไรเป็นความผิดทาง วินัยฐานใดนั้น ต้องพิจารณาให้เชื่อมโยงกับขอบเขตของความผิด ฐานนั้นๆกับการกระทำนั้นๆได้ครบองค์ประกอบความผิดฐาน ในคำนี้เป็นความผิดฐานนั้น ถ้าข้อเท็จจริงไม่ถึงองค์ประกอบ ความผิดตามมาตราใด ก็รับบทเป็นความผิดไปตามมาตรานั้น และลงโทษไปตามความผิดนั้น

(2) หลักมนุษยธรรม

ได้แก่ การพิจารณาบทบาทรอบให้รอบคอบโดย คำนึงถึงความเป็นจริงและความถูกต้องเหมาะสมตามเหตุผลที่ควร จะ เป็น เช่น ตามตัวอย่างดังกล่าวใน (1) ถ้าพิจารณาโดยใช้หลักมนุษยธรรม ด้วย ก่อนที่จะปรับโทษความผิด และกำหนดโทษจะต้องคำนึงถึงความ เป็นจริงตามเหตุผลที่ควรจะเป็นในสภาพการณ์นั้นๆเป็นการขจัด ต่อคนที่กระทำความผิดไม่ได้ ซึ่งการพิจารณาโดยคำนึงถึงความ เป็นจริง ตามเหตุผลที่ควรจะเป็นนั้น ต้องอาศัยข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ แนวล้อมประกอบ เช่น ตัวฐานของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นอย่างไร ถ้า ฐานยากจนมาก เงินขาดมือเสมอ ขาดเงินถึงขั้นเป็นบะจ่างอย่างนี้ แม้เงิน 10 บาท 20 บาท ก็อาจฟังว่าเอาไปหมุนใช้ส่วนตัวก่อนได้ แต่ ถ้าเป็นคนร่ำรวย ฐานะดี มีเงินสดตัวอยู่เป็นจำนวนหนึ่งเสียอย่างนี้ ที่เงินหลง 20-30 บาท เขาก็ไปเอามาใช้ส่วนตัวเสียอย่างนี้ เงินส่วนตัวก็จะไม่แตะประโยชน์แก่ตนเองอย่างใด ก็ไม่น่าจะปรับบท เป็นการขจัดต่อหน้าที่ราชการ เพราะขาดองค์ประกอบ ในข้อที่ว่า “เพื่อในตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์” ที่สมควรได้ และอาจต้องดูระยะเวลาที่ เงินอยู่กับการช่วยว่านานเพียงใด ถ้า ระยะเวลาไม่นานเป็นเดือน ๆ ก็อาจได้ ประโยชน์ส่วนตัวในการที่เงินนั้นอยู่ ในมือ พอที่จะฟังว่าเป็นการทุจริตต่อ หน้าที่ราชการได้ แต่ถ้าเงินอยู่ในมือ เพียง 2-3 วัน แล้วนำกลับมาเอง โดยไม่ มีเหตุบังคับให้ต้องส่ง แม้เงินจะมาก ก็น่าจะไม่แตะประโยชน์อะไรที่ผู้ ประโยชน์ส่วนตัวในการที่เงินนั้นอยู่ ในมือ พอที่จะฟังว่าเป็นการทุจริตต่อ หน้าที่ราชการได้

เพียง 2-3 วัน แล้วนำกลับมาเอง โดยไม่ มีเหตุบังคับให้ต้องส่ง แม้เงินจะมาก ก็น่าจะไม่แตะประโยชน์อะไรที่ผู้ ประโยชน์ส่วนตัวในการที่เงินนั้นอยู่ ในมือ พอที่จะฟังว่าเป็นการทุจริตต่อ หน้าที่ราชการได้ แต่แล้วเงินอยู่เพียง 2-3 วัน แล้วนำกลับมาเอง โดยไม่ มีเหตุบังคับให้ต้องส่ง แม้เงินจะมาก ก็น่าจะไม่แตะประโยชน์อะไรที่ผู้ ประโยชน์ส่วนตัวในการที่เงินนั้นอยู่ ในมือ พอที่จะฟังว่าเป็นการทุจริตต่อ หน้าที่ราชการได้

หลักการพิจารณากำหนดโทษ

(1) หลักนิติธรรม คือ คำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ

- (ก) ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องโทษสถานปล่อยพักหรือปลด ออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดโทษออก จะลดโทษออกก็ได้ แต่ลดลงต่ำกว่าปลดออกไม่ได้
- (ข) ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง จะต้องลงโทษสถานพักหรือตัด เงินเดือน
- (ค) ความผิดวินัยเล็กน้อย อาจวางโทษสถานพักหรือตัด แต่ถือว่าเป็น ความผิดครั้งแรก และผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่สมควรลดโทษ จะลดโทษให้โดยง่ายกว่าตัดก็ได้อีก หรือให้ทำโทษจนเป็นหนังสือ คุกัก่อนก็ได้

(2) หลักมนุษยธรรม คือ การพิจารณาบทบาทรอบให้รอบคอบโดย คำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมตามเหตุผลที่ควรจะเป็นภายใน ขอบเขตระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ในกรณีที่ถูกกล่าวหา ว่า ทนต่อว่าความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องลงโทษปล่อย หรือ ปลดออก ดังนั้นกรณีเห็นควรลดโทษเป็นปล่อย การนี้เห็นควรว่า การลดโทษเป็นปล่อยควร ใช้หลักมนุษยธรรมเช่นประกอบการ พิจารณาด้วย และทำนองเดียวกันในการลดโทษปล่อย การนี้เห็นควรที่จะลดลงขั้นที่ กักขัง หรือภาคทัณฑ์ และการนี้ เห็นควรลดโทษก่อนโทษ หรือลดโทษ ก็ควรใช้หลักมนุษยธรรมเช่น ประกอบการพิจารณาด้วย

(3) หลักความเป็นธรรม คือ การวางโทษจะต้องให้ได้รับสมเสมอ หน้าที่กัน ในกรณีที่ผิดถึงจะต้องลงโทษ ไม่มียกเว้น ไม่เลือกที่รักมัก ที่ชัง การกระทำผิดอย่างเดียวกันในลักษณะ และพฤติการณ์ คล้ายคลึงกัน ควรจะวางโทษเท่ากัน